

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
PETICIJŲ KOMISIJA**

**IŠVADA
DĖL VIKTORO VILKAUSKO PETICIJOS**

2022 m. liepos 13 d.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija 2022 m. liepos 13 d. posėdyje iš esmės išnagrinėjo Viktoro Vilkausko peticiją ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą atmesti šioje peticijoje pateiktus pasiūlymus pakeisti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso XXXVII skyriaus „Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai, susiję su disponavimu narkotinėmis ar psichotropinėmis, nuodingosiomis ar stipriai veikiančiomis medžiagomis“ straipsnių sankcijas ir nustatyti pakartotinumą kaip nusikalstamas veikas kvalifikuojantį požymį. Sprendimas priimtas, atsižvelgus į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuomonę ir dėl išvadoje išdėstytų motyvų.

Pažymėtina, kad Baudžiamojo kodekso nuostatos, numatančios baudžiamąją atsakomybę už neteisėtą disponavimą narkotinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis yra visiškai suderintos su Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktais (2004 m. spalio 25 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2004/757/TVR, nustatantis būtiniausias nuostatas dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje, 1961 m. Jungtinių Tautų Organizacijos Bendroji narkotinių medžiagų konvencija, 1971 m. Psichotropinių medžiagų konvencija, 1988 m. Konvencija dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta ir kt.), o už šių pavojingų nusikaltimų padarymą numatytos veiksmingos ir atgrasančios baudžiamosios sankcijos, kurios laikytinos proporcingomis šių visuotinai pavojingų nusikaltimų pavojingumo pobūdžiui ir laipsniui, todėl koreguoti ar švelninti Baudžiamajame kodekse numatytas sankcijas už nurodytų veikų padarymą šiuo metu nėra jokio pagrindo. Taip pat pažymėtina, kad Baudžiamajame kodekse įtvirtinti veiksmingi teisiniai instrumentai, kurie kiekvienu atveju leidžia teismui tinkamai individualizuoti kaltininko baudžiamąją atsakomybę. Vadovaujantis Baudžiamojo kodekso 54 straipsnio nuostatomis, teismas, skirdamas bausmę už konkrečios nusikalstamos veikos padarymą, turi visapusiškai įvertinti ir atsižvelgti į šias aplinkybes: padarytos nusikalstamos veikos pavojingumo laipsnį, kaltės formą ir rūšį, padarytos nusikalstamos veikos motyvus ir tikslus, nusikalstamos veikos stadiją, kaltininko asmenybę, asmens kaip bendrininko dalyvavimo darant nusikalstamą veiką formą ir rūšį, atsakomybę lengvinančias bei sunkinančias aplinkybes, nusikalstama veika padarytą žalą. Atitinkamai konkretaus

Baudžiamojo kodekso straipsnio sankcijoje nurodyta maksimali bausmė gali būti skiriama tik tais atvejais, kai, atlikus visų paminėtų aplinkybių kompleksinį įvertinimą, teismo nuomone, siekiant įgyvendinti Baudžiamojo kodekso 41 straipsnyje nurodytą bausmės paskirtį, kaltininkui tikslinga paskirti būtent pačią griežčiausią Baudžiamojo kodekso normoje nurodytą bausmę. Kita vertus, jeigu atitinkamo Baudžiamojo kodekso straipsnio sankcijoje numatytos bausmės paskyrimas konkrečiu atveju aiškiai prieštarautų teisingumo principui, teismas, vadovaudamasis bausmės paskirtimi, gali motyvuotai paskirti švelnesnę bausmę (Baudžiamojo kodekso 54 straipsnio 3 dalis). Taip pat pažymėtina, kad Baudžiamojo kodekso 62 straipsnyje nurodytais atvejais teismas, atsižvelgęs į visas bylos aplinkybes, už padarytą nusikalstamą veiką taip pat gali paskirti švelnesnę, negu įstatymo numatyta, bausmę, t. y. švelnesnę, negu, pavyzdžiui, sankcijoje numatytas jos minimalus dydis.

Pažymėtina ir tai, kad Baudžiamajame kodekse nėra numatyta atskirų nusikalstamų veikų sudėčių, reglamentuojančių atsakomybę už pakartotinį atitinkamų nusikalstamų veikų įvykdymą, todėl pareiškėjo pateikti siūlymai įtvirtinti kvalifikuotas sudėtis už veikų įvykdymo pakartotinumą nėra būdingi Baudžiamajam kodeksui. Baudžiamajame kodekse reglamentuotos tikslinės priemonės, įpareigojančios skirti griežtesnę bausmę kaltininkams ir turintiems neišnykusį teistumą (pavyzdžiui, esant nusikaltimų recidyvui arba pavojingam recidyvui). Baudžiamojo kodekso 27 straipsnio 1 dalyje yra numatyta, kad nusikaltimų recidyvas yra tada, kai asmuo, jau teistas už tyčinį nusikaltimą, kurį padarė būdamas pilnametis, ir jeigu teistumas už jį neišnykęs ar nepanaikintas įstatymų nustatyta tvarka, vėl padaro vieną ar daugiau tyčinių nusikaltimų. Teismas asmenį gali pripažinti pavojingu recidyvistu, jeigu asmuo: 1) turėdamas neišnykusį teistumą už labai sunkų nusikaltimą, padaro naują labai sunkų nusikaltimą; 2) būdamas recidyvistas, padaro naują labai sunkų nusikaltimą; 3) būdamas recidyvistas, jeigu bent vienas iš sudarančių recidyvą nusikaltimų yra labai sunkus, padaro naują sunkų nusikaltimą; 4) turėdamas tris teistumus už sunkius nusikaltimus, padaro naują sunkų nusikaltimą (Baudžiamojo kodekso 27 straipsnio 2 dalis). Pažymėtina, kad į teistumą teismas atsižvelgia skirdamas bausmę už naujos nusikalstamos veikos padarymą (Baudžiamojo kodekso 97 straipsnio 1 dalis), taip pat Baudžiamojo kodekso 60 straipsnio 1 dalies 13 punkte yra numatyta atsakomybę sunkinanti aplinkybė, kai veiką padaro recidyvistas, todėl tokio kaltininko veika baudžiama griežčiau. Baudžiamojo kodekso 56 straipsnyje yra numatyta ir tai, kad pavojingam recidyvistui už tyčinį nusikaltimą skiriama griežtesnė negu straipsnio sankcijoje už padarytą nusikaltimą nustatytos laisvės atėmimo bausmės vidurkis bausmė.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manytina, kad Baudžiamajame kodekse yra numatyti proporcingi ir veiksmingi teisiniai instrumentai, leidžiantys individualizuoti kaltininko bausmę, kai veika padaryta esant galiojančiam teistumui, todėl pareiškėjo pateikti pasiūlymai Baudžiamajame kodekse numatyti atskiras kvalifikuotas sudėtis už nusikalstamų veikų padarymo pakartotinumą, taip pat nėra tikslingi.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos peticijų įstatymo 12 straipsnio 3 dalimi ir Seimo Peticijų komisijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. VIII-1408 „Dėl Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo“, 28 punktu, Seimo Peticijų komisijos išvada dėl V. Vilkausko peticijoje pateiktų pasiūlymų atmetimo teikiama Seimui, taip pat siūloma įtraukti į Seimo rudens sesijos darbotvarę Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Viktoro Vilkausko peticijos“ projektą.

Komisijos pirmininko pavaduotojas

Eugenijus Sabutis